

Provincie Zuid-Holland

Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

Onderwerp: Zienswijze ontwerp-inpassingsplan RijnlandRoute

Datum: 7 mei 2014

Geacht college,

Hierbij dient de bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o. de volgende zienswijze in over het ontwerp-inpassingsplan RijnlandRoute. De bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad en omstreken vertegenwoordigt bewoners aan de rand van de Stevenshof tussen de A44 en de Schenkmolen, die dus direct belanghebbende zijn. Naast deze zienswijze sluiten wij ons natuurlijk ook aan bij de zienswijze, ingediend door bewonersgroepen overleg Rijnlandroute en de wijkraad Stevenshof.

Allereerst willen we duidelijk maken dat onze vereniging zich zal blijven verzetten tegen de aanleg van de weg door de polder, omdat nut en noodzaak daarvan niet zijn aangetoond. Daarnaast zal de vereniging zo goed als mogelijk zienswijzen tegen de gepresenteerde plannen in blijven dienen en eventueel juridische vervolgstappen zetten.

Nut en noodzaak

Onze bewonersvereniging is van mening dat nut en noodzaak van de Rijnlandroute niet zijn aangetoond. De onderbouwing van het plan voor de weg rammelt aan alle kanten. Er wordt uitgegaan van ondeugdelijke verkeersprognoses en te ambitieuze woningbouwprognoses. De zwakte van de onderbouwing is nog vergroot door de onlangs door het kabinet aangekondigde maatregelen om woon-werkverkeer te ontmoedigen en uw eigen voornemen om het gebruik van openbaar vervoer in deze regio sterk te stimuleren. Bovendien heeft u niet aangetoond waarom de verkeersproblematiek die door de aanleg van de Rijnlandroute opgelost zou moeten worden, niet opgelost kan worden met verbeteringen aan de bestaande M 206-route en stelt u ten onrechte dat de aanleg van de Rijnlandroute goedkoper is dan de realisatie van het alternatief dat als de Churchillavenue bekend staat.

Na deze algemene kritiek zullen we eerst nader ingaan op onze zienswijze t.a.v. de algemene en procedurele aspecten en daarna op specifieke aspecten die voor onze bewonersvereniging relevant zijn.

Algemene en procedurele aspecten

Beantwoording vorige zienswijze VOPIP en MER2

De antwoorden van de Provincie op de vorige zienswijze (VOPIP en MER2) zijn slecht te vinden en indien gevonden nietszeggend. Antwoorden als "hebben wij als kennisgeving aangenomen" komen als arrogant over en zullen wij niet accepteren. Bij dezen doen wij u het verzoek om in ieder geval de zienswijze fatsoenlijk te beantwoorden.

Ter inzage legging

U hebt als bevoegd gezag van (het grootste deel van) de RijnlandRoute er voor gekozen om het ontwerp-inpassingsplan ter inzage te leggen gedurende een termijn die u blijkbaar het beste uit kwam. U hebt daarbij geen moeite gedaan om die termijn tegelijk te doen verlopen met de zeer nabije terinzageleggingstermijn van het ontwerp-Tracébesluit van uw mede-bevoegd gezag (van het veel kleinere rijkswegdeel), de minister van I&M.

Die door u gekozen procedure leidt ertoe dat wij in onze belangen worden geschaad en is derhalve in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Immers, door gebrek aan inzicht in 'het totaalplaatje' inclusief de integrale, al dan niet cumulatieve gevolgen voor onze woonomgeving van de te treffen, onlosmakelijk met elkaar verbonden provinciale en rijksinfrastructurele maatregelen is het voor ons onmogelijk om een goed afgewogen, voldragen zienswijze in te dienen.

Als het belangrijkste bevoegde gezag had het primair op uw weg gelegen om een dergelijke situatie te voorkomen en – bijvoorbeeld – met de minister af te spreken om in dit geval voor het rijkswegdeel niet een Tracébesluit vast te stellen ingevolge de Tracéwet met een afwijkende procedure maar van haar bevoegdheid gebruik te maken het rijkswegdeel op te nemen in een Rijksinpassingsplan ingevolge de Wet ruimtelijke ordening. In dat laatste geval is de procedure namelijk mutatis mutandis hetzelfde als die bij uw eigen inpassingsplan en was de uit zorgvuldigheidsoverwegingen vereiste synchronisatie eenvoudig te bewerkstelligen geweest.

U had een voorbeeld moeten nemen aan de gemeente Groningen die afgelopen najaar vanwege een eveneens, maar zelfs minder nauwe samenhang haar plannen tegelijk met het ontwerp-Tracébesluit van de minister van I&M ter inzage legde.

Ik verzoek u dan ook ten minste een nieuwe, tweede terinzageleggingstermijn van uw ontwerp-inpassingsplan te bepalen en wel minimaal tot het einde van de zeer binnenkort door de minister te bepalen terinzageleggingstermijn van haar ontwerp-Tracébesluit c.q. een nadere termijn te bepalen tot minimaal het einde van die 'rijkstermijn' voor het aanvullen van de reeds ingediende zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan.

Belangenafweging door Provinciale Staten

Het is debet aan een groot infrastructureel project als de RijnlandRoute dat de erdoor veroorzaakte (baten en) lasten niet voor elke belanghebbende even groot zijn. Dat is ook een gevolg van de feitelijke verschillen in de referentiesituatie van betrokkenen. De vele bewoners van vooral de zuidrand van de Leidse wijk Stevenshof zijn tot op heden gevrijwaard van verstoring van hun woonomgeving tengevolge van door (vracht)verkeer veroorzaakte geluidbelasting, luchtvervuiling, gevaarlijke stoffen, gezondheidsproblemen (daardoor) en aantasting van natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatiegroen.

Het voorgestelde tracé van de nieuwe RijnlandRoute leidt op alle voornoemde aspecten tot een dramatische feitelijke verstoring van hun tot nu toe 'maagdelijke' woonomgeving. Binnen voornoemde groep bewoners worden met name die van het Charlotte Köhlerpad en van de Lotte Beesestraat – onevenredig – zwaar getroffen.

Het MER concludeert echter ten aanzien van met name de eerder vier voornoemde aspecten dat die varianten leiden tot een neutraal milieueffect of zelfs tot een verbetering. Die constatering wordt veroorzaakt door de bij elk aspect gehanteerde saldering van alle milieueffecten over het totale studiegebied en doordat de berekeningen in de MER bijvoorbeeld uitsluitend gebaseerd zijn op het totale aantal 'gevoelige bestemmingen' in dat studiegebied. Door niet de feitelijke toekomstige effecten te beschrijven ten opzichte van de referentiesituatie van i.c. de zuidrand van de Stevenshof zijn de daadwerkelijke en voor met name de genoemde twee straten werkelijk onevenredige milieugevolgen voor dat 'onderdeel van het studiegebied' volledig onbelicht gebleven.

Provinciale Staten hebben zich derhalve blind gestaard op een MER dat slechts de nationale normering centraal stelt en geen oog heeft voor de lokale

Op 27 juni 2012 hebben Provinciale Staten als Bevoegd Gezag gekozen voor het tracé Zoeken naar Balans van de RijnlandRoute. Door de onevenredig nadelige gevolgen van dat besluit voor met name de bewoners van het Charlotte Köhlerpad en van de Lotte referentiesituaties. Beesestraat in de Leidse wijk Stevenshof is het door PS genomen besluit zonder nieuwe extra mitigerende maatregelen voor die bewoners in strijd met artikel 3:4, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht, want zó onevenwichtig dat PS in redelijkheid niet tot hun besluit hadden kunnen komen om niet te kiezen voor een andere, minder belastende infrastructurele oplossing. Ik verzoek u dan ook dergelijke extra mitigerende maatregelen ter plaatse te treffen.

Opleveringstoets

Het project RijnlandRoute bestaat – ook volgens u – uit onlosmakelijk met elkaar verbonden provinciale en rijksinfrastructurele maatregelen. Voor het rijkswegdeel is de minister van I&M ingevolge de Tracéwet verplicht de gevolgen te onderzoeken van de ingebruikneming ervan ten aanzien van diverse milieuaspecten. Een dergelijke zogenoemde – politiek-bestuurlijke - opleveringstoets dient ertoe aanvullend vertrouwen te geven dat ook (direct) na ingebruikneming wordt voldaan aan de normen die zijn vastgelegd voor de diverse milieuaspecten en daarmee ten grondslag liggen aan de maatregelen die in het Tracébesluit zijn opgenomen. Het betreft met name de aspecten luchtkwaliteit en geluidhinder. De toets verzekert dat ook na oplevering maatregelen worden getroffen indien blijkt dat toch niet aan de geldende normen wordt voldaan. Het kabinet acht het van belang dat na oplevering van een project op gebundelde wijze inzichtelijk wordt gemaakt wat de situatie is ten aanzien van de in het Tracébesluit genoemde milieuaspecten in het gebied waarin het project is opgeleverd. Gezien de zeer nauwe samenhang tussen de provinciale en rijksinfrastructurele maatregelen en de – in sommige situaties zelfs onevenredig – ernstige nadelige gevolgen voor de vele bewoners van de zuidrand van de Stevenshof verzoekt onze vereniging u, als de RLR aangelegd zou worden, (direct) na de ingebruikneming van de RijnlandRoute tegelijk met de minister van I&M bovengenoemde opleveringstoets te verrichten voor het – veel grotere - provinciale infrastructurele deel.

Informatieavonden

De informatieavonden die in het Buurthuis Stevenshof door de Provincie zijn georganiseerd, waren ronduit teleurstellend. Afhankelijk van in welke hoek je dezelfde vraag stelde, kreeg je soms antwoorden die haaks op elkaar stonden. Eerdere opmerkingen over fouten in de kaarten (op zich al uitermate onzorgvuldig), waren in de volgende versie niet verbeterd. Tijdens die avonden werd alleen duidelijk dat nog veel onduidelijk is. Schriftelijk gestelde vragen zijn tot op de dag van vandaag door de Provincie niet beantwoord. Wij als Stevenshofbewoners hebben het gevoel gekregen dat ‘inpassings-avonden’ niets meer zijn dan een rituele exercitie om aan de wettelijke procedure te voldoen. Wij voelen ons net als in de beantwoording van eerder ingediende zienswijzen, niet serieus genomen.

Hoeveelheid informatie

Het is onmogelijk om binnen de gestelde termijn alle informatie door te nemen. De termijn voor het indienen van zienswijzen is onredelijk gezien de omvang van het dossier.

Aansluiting A44 en A4 Fijnstof

Berekeningsmethoden

Bij de berekeningen mag niet worden uitgegaan van de officiële snelheidslimiet, maar moeten de feitelijke rijksnelheden maatgevend zijn. Die rijksnelheden zullen eerder tussen 90 en 100 km/u liggen, waarbij met name

van de vrachtauto's van 90 km/u verwacht mogen worden dat dezen extra NOx/PM-emissies zullen veroorzaken.

Daarnaast ligt er een lange helling vóór de tunnelmond en deels in de bak, wat ook tot extra emissies leidt t.g.v. vol-gas geven helling-op richting A44, evenals het feit dat op de oprit vlak voor het Charlotte Köhlerpad extra gas gegeven zal worden om van 80km/u naar 120 km/u te accelereren. Motortechnisch betekent dat vollast-verrijking, wat een stevige verhoging van zowel NOx- als fijnstof-emissies ter plekke geeft (bij alle soorten motor-technieken). Hier komt nog bij dat de praktijk-emissies tm. Euro-5 altijd slechter blijken te zijn dan de gehanteerde modelberekeningen a.h.v. Euro-normen en vlootgemiddelden (bron: TNO Automotive). Niettemin stellen de provincie en Tauw (zie de emissiecontouren in het l.k. rapport, fig. 5.4) dat e.e.a. ver onder de norm blijft. Aangezien voor deze componenten ook onder de (te hoge) wettelijke normen geen no-effect-level bestaat maken wij ons over deze toegevoegde vervuiling (waar we nu alleen aan achtergrondniveau's blootgesteld zijn) zeer bezorgd. Daarnaast is de politieke onbetrouwbaarheid rond vastgestelde maximum snelheden recentelijk bewezen en moest de rechter ervoor zorgen dat verkeerde RWS-prognoses via verlaging van limieten gecorrigeerd werden; garantie dat de 80 km-limiet niet later alsnog verhoogd wordt is er niet! Op z'n minst zou toepassing van trajectcontrole tussen A4 en A44 onze vrees dat snelheidsoverschrijdingen extra emissies veroorzaken, kunnen reduceren.

Verkeersgegevens

Gebleken is dat de verkeersgegevens niet juist zijn (zie bijlage 1). De gevolgen van de RLR voor de verkeersbewegingen in de wijk zijn dus op dit moment niet in te schatten. Voor de wijk en voor onze vereniging is dit wel een heikel punt. De verkeersgegevens moeten eerst opnieuw uitgezocht worden om vervolgens ons de gelegenheid te geven hierop weer te reageren.

De polder

Het is onbegrijpelijk dat in de structuurvisie van de Provincie de polder categorie 1 toegewezen krijgt en diezelfde Provincie door dat gebied een weg aan wil leggen. Alle activiteiten die in het deel van de polder (waar de RLR zou komen) plaatsvinden, moeten erop gericht zijn om de polder in stand te houden of te verbeteren. Compensatie van het gebied bij ons voor de deur is onmogelijk. Het gaat hier immers om de laatste groene corridor tussen kust en Groene Hart.

Wij verzoeken de Provincie om eerst de compenserende maatregelen te tonen, voordat de OPIP afgesloten wordt.

Uitvoering

Het is niet duidelijk hoe de daadwerkelijke uitvoering eruit gaat zien. De vereniging zou graag op korte termijn uitvoering over de plannen van de Provincie op dit gebied ingelicht willen worden.

Diverse overige aspecten

De prognoses voor de RijnlandRoute (w.b. (beroeps)bevolking, woningbouw, kantoren, bedrijfsterreinen, verkeersontwikkeling e.d.) zijn niet realistisch en veel te hoog. Wordt geen rekening gehouden met de trend van het nieuwe werken waarbij veel meer thuis wordt gewerkt. En wordt geabstraheerd van het (binnenkort) sterk verbeterde openbare vervoer in de regio waardoor ook minder vaak de auto zal worden gepakt.

Ook heeft de provincie geen aanvulling op het in 2012 gemaakte milieueffectrapport laten maken, terwijl de RijnlandRoute intussen tal van aanpassingen heeft ondergaan met andere effecten op de omgeving.

Een goede verantwoording van de keuze voor de RijnlandRoute ontbreekt, temeer omdat niet wordt uitgelegd waarom niet volstaan kan worden met een beperkt aantal maatregelen op de bestaande N206-route!

De financiën zijn niet dekkend en nog niet geregeld. Kunt u aangeven waarop u gaat besparen om binnen het reeds goedgekeurde budget te kunnen blijven.

Specifieke punten voor onze vereniging:

Wat levert het op voor het Charlotte Köhlerpad e.o.?

Helemaal niets, alleen maar ellende. De groene polder verdwijnt, de wijk wordt zwaar belast met fijnstof, kooldioxide en geluid. De bewoners hebben enorme hinder van de weg omdat de aansluiting Leiden Zuid naar Den Haag verdwijnt en de parallelweg langs de A44 naar Wassenaar! Schoolkinderen die van Leiden naar Wassenaar gaan (en andersom) zullen enorm om moeten fietsen. Daarnaast lost het voor de Churchillaan niets op, in plaats van een corridor naar het groene hart krijgen we bypasses voor een infarct.

Woongenot wordt verminderd

De bewoners van het Charlotte Köhlerpad zullen veel last krijgen van de aanleg en het gebruik van de Rijnlandroute. Er zal overlast van fijnstof boven de toegestane waarden ontstaan hetgeen de gezondheid zal schaden. De geluidsoverlast zal boven de toegestane waarden komen hetgeen zeer schadelijk is voor de gezondheid en erg irritant is. Het uitzicht zal veranderen van een schitterende polder met vogels, koeien en schapen in een rijksweg met geluidsschermen, vrachtwagens en auto's. De beschermde weidevogel als de Grutto, zullen door de aanleg van de Rijnlandroute verdwijnen, hetgeen onacceptabel is.

Luchtinlaat verwarmingssysteem

I.v.m. de luchtinlaat van het verwarmingssysteem punt willen wij uw uitzonderlijke aandacht voor het volgende. De woningen aan het Charlotte Köhlerpad en omstreken zijn voorzien van een uniek luchtverwarmingssysteem (specificaties kunnen we desgewenst leveren). Op het dak van de woningen bevindt zich een luchtinlaat die het uitgekende circulatiesysteem (in alle vertrekken) van verse lucht voorziet (24 uur per dag). Uiterekend deze woningen liggen het dichtst op de aansluiting met de A44. Gezien de heersende windrichting, de helling in de aansluiting en optrekkend verkeer naar 120 km per uur (met bijbehorende toename emissie van schadelijke stoffen) zal onze gezondheid met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geschaad. Dit valt onder geen enkele omstandigheid te tolereren!!

Waardevermindering van de woning

Al de bovenstaande aspecten veroorzaken nu al een sterke waardedaling van onze woningen. Op onze vraag bij welke instantie we te zijner tijd een planschadeclaim kunnen indienen (schriftelijk ingediend op één van de participatie-avonden), hebben we nog geen antwoord gehad. Graag alsnog een antwoord op deze vraag.

Tot zover onze zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan RijnlandRoute.

Namens de bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o.,

hoogachtend,

Drs. H.M.M. Oltheten

Charlotte Kohlerpad 11
2331KH Leiden
071-5318016

Voorzitter

Bijlage 1

Van: Henk Osinga [mailto:hosinga@ziggo.nl]
Verzonden: woensdag 30 april 2014 15:18
Aan: 'Hildebrand, MF'
CC: 'Turkstra, E'; h.driesse@pzh.nl; 'Traudes, Jeroen'
Onderwerp: Duidelijk antwoord op vragen ?

Beste Eelke, Beste Bert,

Op maandag 14/4 hebben wij een gesprek gehad over de verkeersgevolgen van de aanleg van de Rijnlandroute voor onze wijk Stevenshof (van / naar Wassenaar en verder ; omrijden ; verkeersgevolgen in de wijk)

Jullie verkeersdeskundige was helaas verhinderd. De wel aanwezige tekening en cijfers waren niet correct hebben wij op 14/4 gezamenlijk geconcludeerd. Vervelend.

Maar ter plekke hebben wij afgesproken dat jullie e.e.a. opnieuw ging (laten) bekijken en dat wij zo spoedig mogelijk de juiste informatie zouden ontvangen per email. Desnoods konden wij een nieuwe afspraak maken voor nadere toelichting.

Helaas had ik tot op heden niets gehoord. Zelf vandaag contact gezocht met Martijn.

Martijn vertelde dat hij de vraag uitgezet heeft. Er wordt aan gewerkt. Hij kon echter geen datum of anderszins enige duidelijkheid geven. Helaas is dit antwoord niet voldoende voor ons.

Er heerst bij ons al enige twijfel over de verkeerscijfers in het algemeen, daarom zijn wij ook zoals eerder verteld zeer geïntereiseerd in de cijfers rondom onze wijk Stevenshof. Over dit onderwerp zijn wij ook in gesprek met Raadsleden. Een afspraak met een aantal van hen hebben wij opgeschoven omdat praten met "onjuiste cijfers" alleen maar verwarrend werkt...

Wij willen graag liefs nog deze week de JUISTE informatie van jullie ontvangen zoals afgesproken. Nogmaals zoals eerder gezegd wij praten over informatie die bij jullie bekend is.

In afwachting van jullie spoedige reactie,

Met vriendelijke groet,

Henk Osinga

Bestuurslid Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof
Voorzitter Werkgroep Rijnlandroute